

Sadržaj

	Prvi deo	
	Kreiranje finansijskih proizvoda (1)	
1.	Polazne osnove kod kreiranja finansijskih proizvoda	2
1.1.	Paradigme novog tehnološkog razvoja	2
1.2.	Paradigme novog inovativnog preduzetništva	6
1.2.1.	Ključni kriterijumi nove proizvodne filosofije	6
1.2.2.	Ključni kriterijumi za razumevanje nove ekonomske teorije	7
1.2.3.	Ključni kriterijumi koji se respektuju kod osnivanja savremenog razvoja	9
1.2.4.	Definisanje inovativnog preduzetništva i preduzimača kao ključnih faktora savremenog rasta i razvoja	10
1.2.5.	Karakteristične razlike između menadžera, preduzimača i preduzetnika	17
1.2.6.	Proces i modeli preduzetništva	20
1.2.7.	Škole inovativnog preduzetništva i preduzetničke orijentacije	23
1.3.	Paradigme nove ekonomije usluga	27
2.	Definisanje hartija od vrednosti	30
2.1.	Definisanje hartija od vrednosti	30
2.2.	Vrste hartija od vrednosti	32
2.3.	Kriterijumi podele hartija od vrednosti	33
2.4.	Definisanje cene kapitala	34
	Drugi deo	
	Menice (36)	
1.	Definisanje menice i meničnih načela	37
1.1.	Definisanje menice	37
1.2.	Menična načela	37
1.2.1.	Načelo pismenosti ili formalnosti	38
1.2.2.	Načelo inkorporacije	38
1.2.3.	Načelo fiksne obaveze	38
1.2.4.	Načelo strogosti	39
1.2.5.	Načelo solidarnosti	39
1.2.6.	Načelo samostalnosti obaveze	39
1.2.7.	Načelo neposrednosti	39
2.	Radnje vezane za sticanje prava i obaveza iz menice	40
2.1.	Izdavanje menice	40
2.1.1.	Sopstvena ili solo menica	40

2.1.2.	Vučena ili trasirana menica	41
2.2.	Prenos ili indosiranje menice	44
2.2.1.	Indosant – Indosator	44
2.2.2.	Oblici indosamenta	45
2.3.	Akceptiranje menice	45
2.4.	Avaliranje menice	46
2.5.	Menična intervencija	46
3.	Radnje koje obezbeđuju ostvarenje meničnih prava	47
3.1.	Podizanje meničnog protesta	47
3.2.	Menični regres	47
4.	Eskont menice	49
4.1.	Pravno-finansijski aspekti eskontiranja menice	49
4.2.	Eskontovanje menice	50

Treći deo **Akcije (51)**

1.	Pravni aspekti akcija i akcionerstva	53
1.1.	Pravno definisanje akcija	53
1.1.1.	Akcije prema redosledu izdavanja	53
1.1.2.	Akcije prema sadržini prava učešća	54
1.1.3.	Prioritetne ili povlašćene akcije	54
1.1.4.	Akcije prema pravu glasa	55
1.1.5.	Razlikovanje akcija prema kriterijumu prava vlasnika	56
1.1.6.	Akcije na ime i na donosioca	56
1.2.	Zasnivanje akcionarstva i oblici privrednih društava kapitala	57
1.2.1.	Akcioneri – deoničari	57
1.2.2.	Akcionerska prava	58
1.2.3.	Trgovačke radnje	60
1.2.4.	Ortačka društva	60
1.2.5.	Komanditno društvo kapitala	61
1.2.6.	Akcionarsko društvo kapitala	61
1.2.7.	Društvo s ograničenim jemstvom	62
1.2.8.	Ostali pravni oblici	63
1.3.	Prava i odgovornosti imaoaca akcije	64
1.3.1.	Pravo na potvrdu o vlasništvu	64
1.3.2.	Pravo glasa	64
1.3.3.	Pravo na dividendu	65
1.3.4.	Oblici prava iz akcije	65
2.	Postupak emisije akcija	66
2.1.	Utvrđivanje vrste emisije akcija	67
2.2.	Priprema i realizacije odluke o emisije akcija	69

2.2.1.	Postupak donošenja odluke o emisiji akcija	69
2.2.2.	Pribavljanje mišljenja ovlaštenog revizora o bonitetu emitenta	71
2.2.3.	Dobijanje odobrenja Komisije za hartije od vrednosti	71
2.2.4.	Sastavljanje prospekta za emisiju	73
2.2.5.	Realizacija odluke o emisiji akcija	73
2.3.	Utvrđivanje kotacije, sastavljanje poziva za upis i realizacija odluke o akcijama	74
2.3.1.	Utvrđivanje kotacije hartije od vrednosti	74
2.3.2.	Utvrđivanje sadržaja i oblika akcija	75
2.3.3.	Objavljanje poziva za upis u uplatu hartija	76
2.3.4.	Zahtev za registrovanje emisije	79
3.	Finansijski aspekti upravljanja akcijama	80
3.1.	Utvrđivanje učešća u akcionarskom društvu	80
3.2.	Utvrđivanje vrednosti akcija na berzi	81
3.2.1.	Zarada po osnovi dividende	81
3.2.2.	Zarada po osnovu cena akcija	82
3.3.	Prodaja novih akcija	82
3.3.1.	Proces emitovanja akcija namenjenih javnosti	83
3.3.2.	Strategije privlačenja investitora	84
3.3.3.	Sekundarno tržište i cene akcija	85
3.3.3.1.	Sekundarno tržište akcija	85
3.3.3.2.	Tržišna cena ili vrednost akcija	85
3.3.3.3.	Izračunavanje zarade po akciji	86
3.4.	Kupovina akcija	86
3.4.1.	Institucionalni investitori	87
3.4.2.	Strategija investiranja u akcije	87
3.4.2.1.	Izvori berzanskih podataka	87
3.4.2.2.	Kako se čitaju indeksi (proseci)	90
3.4.2.3.	Objašnjenje pojma tržišni indeksi	90
3.4.3.	Investicioni klubovi	92
3.4.3.1.	Objašnjenje tržišnih ciklusa – šta utiče na investiranje?	92
3.4.3.2.	Berzanski brokeri	94
3.4.3.3.	Klijenti	94
3.4.3.4.	Brokери u berzanskoj sali	94
3.4.4.	Brokerski menadžment	95
3.4.4.1.	Diskont-brokerski menadžment	95
3.4.4.2.	Brokери na veliko	95
3.4.4.3.	Brokери izvan berzanske sale	95
3.4.5.	Dileri, trgovci i investicione banke	96
3.5.	Trgovanje akcijama prodajom na prazno	96
3.6.	Trgovanje varantima	98
3.7.	Kupovina akcija na kredit	99
4.	Utvrđivanje prava na upravljanje	101
5.	Globalni indeks akcija i investiranje na globalnom nivou	103

5.1.	Dow Jones Shares Global Index	103
5.2.	Indeksi tržišta vlasničkim hartijama od vrednosti	104
5.2.1.	Investiranje u inostrane hartije od vrednosti	105
5.2.2.	Rizici ulaganja u inostrane hartije od vrednosti	105
5.2.3.	Kako se procenjuju i izbegavaju valutni rizici?	105
5.2.4.	Postupak investiranja u inostrane hartije od vrednosti	106
5.3.	Indeksi svetskin industrijskih grupacija	107

Četvrti deo

Obveznice (108)

1.	Definisanje pojmova obveznice	109
1.1.	Definisanje obveznice	109
1.1.1.	Vrste obveznica	110
1.1.2.	Korporacijske obveznice	111
1.1.3.	Obveznice javnog sektora	112
1.1.4.	Obveznice finansijskih organizacija	112
1.2.	Svrha emisije i proces investiranja u obveznice	112
1.2.1.	Svet obveznica – sigurna investicija (?)	112
1.2.2.	Ekonomska svrha emisije i trgovanja obveznicama	113
1.3.	Odluke u vezi emisije obveznica	115
1.3.1.	Objašnjenja u vezi s obveznicama	115
1.3.1.1.	Obveznice sa osiguranim sredstvima obezbeđenja	115
1.3.1.2.	Obveznice sa uslovnim obezbeđenjem	116
1.3.1.3.	Inovacijske obveznice	117
1.3.2.	Postupak donošenja odluke o emisiji obveznica	118
1.3.2.1.	Svrha i namena emisije	118
1.3.2.2.	Iznos emisije	119
1.3.2.3.	Struktura apoeni i broj obveznica	119
1.3.2.4.	Kamatna stopa	119
1.3.2.5.	Vreme početka i završetka emisije	120
1.3.2.6.	Rok otplate glavnice i plaćanje kamate (paritet emisije)	120
1.3.2.7.	Način garantovanja	121
1.3.2.8.	Način prenosa	121
1.3.2.9.	Mogućnost zamene	121
1.3.2.10.	Posebne pogodnosti	121
1.4.	Specifičnosti obveznica organa uprave	121
1.4.1.	Specifičnosti obveznica lokalnih organa uprave	121
1.4.2.	Specifičnosti obveznica državnog trezora	122
1.4.3.	Obveznice specifičnih namena	124
1.4.3.1.	Otvorena pitanja koja valja raspraviti	124
1.4.3.2.	Preduslovi koje valja ispuniti	127
1.4.3.3.	Smisao emisije obveznica posebne namene	128
2.	Distribucija i trgovanje obveznicama	130

2.1.	Distribucija obveznica	130
2.2.	Trgovanje obveznicama na sekundarnom tržištu	130
2.2.1.	Postupak izračunavanja vrednosti obveznica	130
2.2.1.1.	Kretanje kamatnih stopa	131
2.2.1.2.	Nominalna vrednost obveznice kao pokazatelj isplativosti	133
2.2.1.3.	Prinos od obveznice kao pokazatelj isplativosti	133
2.2.1.4.	Izračunavanje delovanja faktora na tržištu koji utiču na cenu	134
2.2.1.5.	Izračunavanje prinosa od obveznice	135
2.2.1.6.	Obveznice namenjene međunarodnom tržištu kapitala	136
2.2.2.	istraživanje rizika ulaganja u obveznice	136
2.2.3.	Formiranje cena obveznica	139
2.3.	Trgovanje obveznicama	140
2.3.1.	Trgovanje obveznicama novih emisija	140
2.3.2.	Postupak aukcije	141
2.3.3.	Model kupovine obveznica malih investitora	142
2.3.4.	Troškovi trgovanja obveznicama	142

Peti deo

Fjučerski i opcije (144)

1.	Definisanje fjučersa i opcija sa objašnjenjem igre	145
1.1.	Definisanje fjučersa i opcija	145
1.2.	Leveridž-postupak	146
2.	Proizvodi i predmeti ugovora na fjučerse i opcije	148
2.1.	Proizvodi koji su predmet ugovora na fjučerse	148
2.1.1.	Pristup trgovanju ugovorima na fjučerse	148
2.1.2.	Postupak trgovine ugovorima na fjučerse	148
2.1.3.	Berzanski postupak trgovine ugovorima na fjučerse	150
2.1.4.	Aktivnosti brokera	150
2.1.4.1.	Otvaranje računa investitora	151
2.1.4.2.	Uplata početnog depozita	151
2.1.4.3.	Preduzimanje mera zaštita od limita	151
2.1.4.4.	Planiranje načina izlazaka sa tržišta	152
2.1.4.5.	Utvrđivanje pretpostavki kojim se smanjuju rizici	152
2.2.	Definisanje finansijskih derivata	153
2.2.1.	Objašnjenje uloge hedžera	153
2.2.2.	Objašnjenje igre špekulanata	155
2.2.3.	Vrste ugovora na fjučerse na finansijskom tržištu	156
3.	Definisanje opcija	158
3.1.	Kupovina opcija	159
3.2.	Prodaja opcija	160
3.3.	Rizici kod kupo-prodaje opcija	161
3.4.	Pravila i dileme kod transakcija opcijama	161

4. Funkcionisanje trgovine ugovorima na fjučerse	162
4.1. Sistem trgovine fjučerskim derivatima	162
4.2. Pretpostavke trgovanja ugovorima o fjučersima	163
4.2.1. Normativno-institucionalne pretpostavke trgovanja ugovorima na fjučerse	164
4.2.2. Postupak trgovanja ugovorima na fjučerse	164
4.2.3. Pravila i sistem trgovanja ugovorima na fjučerse	165
4.3. Izveštavanje o trgovanju ugovorima na fjučerse	166
4.3.1. Proizvod	166
4.3.2. Cena	167
4.3.3. Obim trgovanja	167
5. Specifičnosti korištenja opcija	168
5.1. Standardne karakteristike špekulacija opcijama	168
5.2. Špekulacije opcijama kao vrsta osiguranja od rizika	169
5.2.1. Strategija vezane prodaje	169
5.2.2. Strategije prodaje „davljenjem„	169
5.2.3. Strategija neopredeljene kupovine	170
5.2.4. Strategija pokrivena neopredeljene kupovine	170
5.3. Manje nerizične špekulacije opcijama	170
5.4. Nestandardne špekulacije opcijama	171
5.4.1. Opcije na indekse na akcije	171
5.4.2. Opcije na valute	172
5.4.3. Opcije na kamatne stope	172
5.4.4. Opcije na ugovore o fjučersima	172
5.5. Trgovanje opcijama na indekse akcija i robne fjučerse	172
5.6. Kotiranje opcija	174

Šesti deo

Hipotekarni vrednosni papiri (176)

1. Hipotekarne založnice i hipotekarne obveznice	177
1.1. Hipotekarne založnice i obveznice i kolateralne hipotekarne obveznice	178
1.1.1. Hipotekarne založnice	178
1.1.2. Hipotekarne obveznice	181
1.1.3. Kolateralne hipotekarne obveznice	181
1.2. Praksa hipotekarnih kredita	182
1.2.1. Praksa hipotekarnih kredita u SAD	182
1.2.2. Hipotekarno tržište u Evropskoj uniji	184
2. Pravni okviri hipoteke i obligacije	187
2.1. Klasično običajno hipotekarno pravo i pravedna intervencija	187
2.2. Hipoteke i obligacije u Engleskoj	188
2.2.1. Uticaj američke teorije na englesko zakonodavstvo	188
2.2.2. Varijante van norme	190

2.2.3.	Običajni i savremeni zakon o obligaciji	191
2.2.4.	Generisanje obligacije	192
2.3.	Američko hipotekarno tržište	193
2.3.1.	Objašnjenje pojma hipotekarno tržište	193
2.3.1.1.	Hipotekarno tržište	193
2.3.1.2.	Vrste sekundarnih hipotekarnih finansijskih instrumenata	194
2.3.1.3.	Američke hipotekarne uputnice	194
2.3.1.4.	Agencijske hipotekarne uputnice	195
2.3.1.5.	Privatne hipotekarne uputnice	196
2.3.1.6.	Kolateralne hipotekarne obveznice	197
2.3.1.7.	Finansijske institucije hipotekarnih kredita	199
2.3.1.8.	Primarno hipotekarno tržište	199
2.3.1.9.	Sekundarno hipotekarno tržište	199
2.3.1.10.	Privatni plasmani na sekundarnom hipotekarnom tržištu	199
2.3.2.	Funkcionisanje primarnog i sekundarnog hipotekarnog tržišta	200
2.3.2.1.	Dva mehanizma funkcionisanja sekundarnog hipotekarnog tržišta	200
2.3.2.2.	Finansijske institucije hipotekarnih kredita	201
2.3.2.3.	Depozitne finansijske institucije	201
2.3.2.4.	Nedepozitne finansijske institucije	202
2.3.2.5.	Struktura hipotekarnog tržišta	202
2.3.2.6.	Sekuritizacija	204
2.3.2.7.	Federalne hipotekarne institucije	204
2.4.	Evropsko hipotekarno tržište	206
2.4.1.	Pravne forme realnog obezbeđenja kredita na nepokretnosti u Francuskoj i Nemačkoj	206
2.4.2.	Nemačka hipoteka „u obliku pisma„	207
2.4.3.	Zemljišna založna prava i akcesornosti po zakonu o hipotekarnim bankama u Nemačkoj	208
2.4.4.	Zakonsko regulisanje jedinstvenog hipotekarnog tržišta u Evropskoj uniji	208
2.5.	Učesnici na hipotekarnom tržištu Evropske unije	211
2.5.1.	Bankarski sistem	212
2.5.2.	Štedionice	212
2.5.3.	Specijalizovane štedionice	213
2.5.4.	Ugovorne institucije	213
2.5.5.	Hipotekarne banke	213
2.5.5.1.	Načelo specijalnosti	214
2.5.5.2.	Načelo pokrivanja	214
2.5.5.3.	Načelo usklađenosti	215
2.5.5.4.	Pasivni poslovi hipotekarne banke	215
2.6.	Založnice u Evropskoj uniji	215
2.6.1.	Založnice i hipotekarne obligacije u Francuskoj	218
2.6.2.	Hipotekarne obligacije i založnice u Nemačkoj	219
2.6.3.	Nemačka založnica i britanska hipotekarna uputnica	220